

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**sagsforløb i familie-
sammenføringsager**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 3/2023 om sagsforløb i familiesammenføringsager**

28. februar 2024

RN 301/24

Udlændinge- og integrationsministerens redegørelse af 3. januar 2024
Udlændinge- og integrationsministerens supplerende redegørelse af 30. januar 2024

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som udlændinge- og integrationsministeren vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Udlændinge- og Integrationsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Konklusion

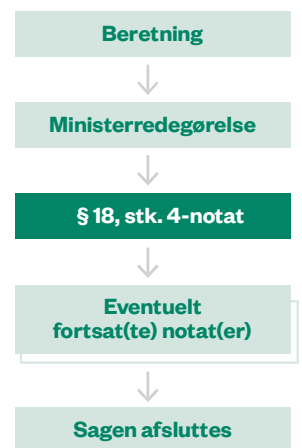
Udlændinge- og integrationsministeren oplyser, at det er ministerens vurdering, at de nuværende sagsbehandlingstider på familiesammenføringsområdet samlet set er rimelige. Ministeren er enig i, at sagsbehandlingstiden historisk har været for lang i Udlændingenævnet, men ministeren fremhæver, at nævnet gennem de seneste år har arbejdet målrettet på at nedbringe sagsbehandlingstiden. Ministeren oplyser, at Udlændinge- og Integrationsministeriet vil have fokus på, at der fortsat er rimelige sagsbehandlingstider, og at ressourcerne bliver udnyttet så effektivt som muligt.

Udlændinge- og integrationsministeren er enig i, at kommunikationen til ansøgere om den forventede sagsbehandlingstid skal ske inden for en rimelig tid, og ministeren har iværksat en række initiativer, der skal sikre dette.

Udlændinge- og integrationsministeren anerkender vigtigheden af, at ansøgerne så præcist som muligt skal kende til den forventede sagsbehandlingstid. Ministeren finder dog ikke, at det vil være hensigtsmæssigt eller resurseffektivt at indføre en ordning, hvor myndighederne for hver enkelt sagstype skal angive den forventede sagsbehandlingstid. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen ikke kan bringes videre.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- sagsbehandlingstiderne for sagsforløb i familiesammenføringsager, herunder den inaktive interne liggetid
- hvorvidt Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet orienterer ansøgerne i rimelig tid om en forventet sagsbehandlingstid.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i november 2023 en beretning om sagsforløb i familiesammenførings­sager. Beretningen handlede om sagsbehandlingstider og orientering af borgerne i sager om familiesammenføring, dvs. sager, hvor en udlænding søger om at blive familiesammenført med en dansk statsborger eller en herboende person med gyldig opholdstilladelse.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, vurderede de, at der er potentiale for at effektivisere Udlændinge- og Integrationsministeriets sagsforløb i familiesammenførings­sager til gavn for ansøgerne. Statsrevisorerne fandt det ikke tilfredsstillende, at hovedparten af sagsbehandlingstiden i Udlændingestyrelsen (ca. 80 %) og i Udlændingenævnet (ca. 95 %) er inaktiv intern liggetid, hvor sagerne venter på at blive behandlet.

Desuden fandt Statsrevisorerne det ikke tilfredsstillende, at Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet i mange tilfælde ikke giver ansøgerne en realistisk orientering inden for rimelig tid om forventet sagsbehandlingstid.

4. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministerens redegørelser

Sagsbehandlingstiderne set i forhold til sagernes aktive sagsbehandlingstid

6. Statsrevisorerne vurderede, at der er potentiale for at effektivisere Udlændinge- og Integrationsministeriets sagsforløb i familiesammenførings­sager til gavn for ansøgerne.

Det fremgik af beretningen, at sagsbehandlingstiden ikke står i et rimeligt forhold til sagernes aktive sagsbehandlingstid og udviklingen i sagsmængden på området.

7. Udlændinge- og integrationsministeren oplyser i sin redegørelse til beretningen, at ministeren er enig i, at sagsbehandlingstiden – i den periode, som Rigsrevisionen har undersøgt – har været for lang i Udlændingenævnet. Ministeren fremhæver dog samtidig, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i familiesammenførings­sager i Udlændingenævnet var nedbragt til ca. 9 måneder i oktober 2023, og at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Udlændingestyrelsen var ca. 5 måneder i oktober 2023. Ministeren vurderer, at sagsbehandlingstiderne er rimelige.

Det fremgik af beretningen, at sagsbehandlingstiden i 2022 var 5,8 måneder i Udlændingestyrelsen og 18 måneder i Udlændingenævnet. Rigsrevisionen bemærker, at Udlændinge- og Integrationsministeriets opgørelsesmetode for sagsbehandlingstider adskiller sig fra Rigsrevisionens opgørelsesmetode, hvilket betyder, at de oplyste sagsbehandlingstider ikke kan sammenlignes direkte med sagsbehandlingstiderne i beretningen. Ministeriets opgørelsesmetode giver generelt kortere sagsbehandlingstider, da ministeriet i sin opgørelse af førstegangssager bl.a. medtager afviste sager, der ikke skal realitetsbehandles, og sager, der genoptages efter en afgørelse i Udlændingenævnet.

Rigsrevisionen bemærker desuden, at hvis den aktive sagsbehandlingstid i 2023 er den samme som i 2022 – dvs. 33 dage i Udlændingestyrelsen og 24 dage i Udlændingenævnet – vil der ud fra ministeriets oplyste sagsbehandlingstider i dag være en inaktiv intern liggetid i Udlændingenævnet på over 90 % og en inaktiv intern liggetid på over 75 % i Udlændingestyrelsen.

Udlændinge- og integrationsministeren oplyser i sin supplerende redegørelse, at familiesammenføringsområdet er et juridisk komplekst område, hvor der skal foretages gennemgang og kontrol af en lang række oplysninger, før der kan træffes en afgørelse. Derfor kan der ifølge ministeren helt legitimt og nødvendigt opstå ventetider og behov for planlægning og opfølgning undervejs i familiesammenføringssager, som har betydning for myndighedernes grundlag for at træffe en korrekt afgørelse. Det kan efter ministerens opfattelse ikke betegnes som inaktiv intern liggetid, når Udlændingestyrelsen eller Udlændingenævnet fx afklarer og fortolker juridiske problemstillinger, principielle domme mv., implementerer lovændringer og praksisændringer eller foretager dokumentundersøgelser eller nærmere undersøgelser af oplysninger givet af ansøgeren eller den herboende person.

Rigsrevisionen bemærker, at den tid, som Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet bruger på de ovennævnte opgaver relateret til sagerne, er indregnet i den såkaldte aktive sagsbehandlingstid i Rigsrevisionens undersøgelse. Rigsrevisionen bemærker desuden, at afklaringen og fortolkningen af juridiske problemstillinger, principielle domme mv. samt implementeringen af lovændringer og praksisændringer er overordnet sagsunderstøttelse og ikke knytter sig til sagsbehandlingen af den enkelte sag. Sådanne forhold indgår ikke i Rigsrevisionens undersøgelse.

8. Rigsrevisionen konstaterer, at udlændinge- og integrationsministeren finder sagsbehandlingstiderne rimelige og ikke vil iværksætte initiativer, der kan effektivisere Udlændinge- og Integrationsministeriets sagsforløb i familiesammenføringssager. Ministeren oplyser, at ministeriet vil have fokus på, at der fortsat er rimelige sagsbehandlingstider, og at resurserne bliver udnyttet så effektivt som muligt. Rigsrevisionen vil fortsat følge sagen og orientere Statsrevisorerne om sagsbehandlingstiderne for sagsforløb i familiesammenføringssager, herunder den inaktive interne liggetid.

Realistisk orientering af ansøgerne om forventet sagsbehandlingstid inden for rimelig tid

9. Statsrevisorerne fandt det ikke tilfredsstillende, at Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet i mange tilfælde ikke giver ansøgerne en realistisk orientering inden for rimelig tid om forventet sagsbehandlingstid.

Orientering inden for rimelig tid

10. Det fremgik af beretningen, at Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet ikke i alle tilfælde har orienteret ansøgerne i tide om en forventet eller en eventuel forlænget sagsbehandlingstid.

11. Udlændinge- og integrationsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeren er enig i, at kommunikationen til ansøgere om den forventede sagsbehandlingstid skal ske inden for en rimelig tid, efter ansøgningen om familiesammenføring er indgivet til Udlændingestyrelsen, eller efter ansøgeren har klaget over afgørelsen til Udlændingenævnet.

Udlændinge- og integrationsministeren oplyser, at der på den baggrund er taget en række initiativer for at sikre, at ansøgerne orienteres i tide.

Udlændingestyrelsen har i 2023 indført en ordning, hvor ansøgere, der benytter det digitale ansøgningsskema, med det samme får en orientering om den forventede sagsbehandlingstid. Samtidig er der løbende fokus på, at der for den øvrige gruppe af ansøgere sker orientering om den forventede sagsbehandlingstid inden for 30 dage fra modtagelsen af ansøgningen.

Udlændingenævnet oplyser nu om den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i alle kvitteringsbreve, og nævnets elektroniske sagsbehandlingssystem giver besked om kommende frister, hvilket ifølge udlændinge- og integrationsministeren sikrer, at eventuelle breve om fristforlængelse sendes inden udløbet af den udmeldte sagsbehandlingstid.

12. Rigsrevisionen vil fortsat følge op på, om Udlændingestyrelsen og Udlændingenævnet orienterer ansøgerne inden for rimelig tid om en forventet sagsbehandlingstid.

Realistisk orientering om forventet sagsbehandlingstid

13. Det fremgik af beretningen, at de oplyste forventede sagsbehandlingstider ikke afspejler, at der er stor variation i, hvor lang tid det tager at behandle forskellige typer af sager på familiesammenføringsområdet.

Det fremgik også af beretningen, at sagsbehandlingstiden i Udlændingestyrelsen var 4,7 måneder i perioden 2016-2022 for sagstypen, hvor den herboende person er nordisk statsborger. For sagstypen, hvor den herboende person er flygtning uden beskyttelsesbehov, var sagsbehandlingstiden 19,1 måned.

Udlændinge- og integrationsministeren anerkender i sin supplerende redegørelse vigtigheden af, at ansøgerne så præcist som muligt skal kende til den forventede sagsbehandlingstid. Derfor orienteres ansøgerne også i forlængelse af ansøgningen om den maksimale sagsbehandlingstid i Udlændingestyrelsen og om den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Udlændingenævnet. Ministeren finder dog ikke, at det vil være hensigtsmæssigt eller resurseeffektivt at indføre en ordning, hvor myndighederne for hver enkelt sagstype skal angive den forventede sagsbehandlingstid. Det skyldes bl.a., at en udmelding om en individuel sagsbehandlingstid vil være forbundet med en betydelig usikkerhed, idet sagsbehandleren normalt ikke i den indledende fase af sagsbehandlingen vil have det fornødne kendskab til alle sagens omstændigheder. Det kan således blive nødvendigt med flere orienteringer af ansøgeren om ændringer i den udmeldte sagsbehandlingstid undervejs i sagsbehandlingen.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at der er mindre usikkerhed forbundet med at udmelde en forventet sagsbehandlingstid på baggrund af sagstypen end at udmelde den samme forventede sagsbehandlingstid til alle ansøgere, som er Udlændinge- og Integrationsministeriets nuværende praksis. Rigsrevisionen bemærker også, at sagsbehandleren ikke behøver at have kendskab til alle sagens omstændigheder for at udmelde en forventet sagsbehandlingstid på baggrund af sagstypen. Den forventede sagsbehandlingstid kan beregnes på baggrund af generelle karakteristika, fx om den herboende person er nordisk statsborger, udlænding eller flygtning med eller uden beskyttelsesbehov.

Rigsrevisionen bemærker i den forbindelse også, at Ombudsmandens myndighedsguide henviser til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 73 af 4. juni 1997 om mål for hurtig sagsbehandling m.v., der betoner, at målsætninger for sagsbehandlingstid skal være forsvarlige og realistiske. Det fremgår af cirkulæret, at hvis visse sager af en pågældende type kræver mere sagsbehandlingstid end andre typer af sager, kan der opstilles forskellige mål for undergrupper inden for samme sagstype.

14. Rigsrevisionen konstaterer, at udlændinge- og integrationsministeren ikke vurderer det hensigtsmæssigt at indføre en ordning, hvor myndighederne for hver sagstype angiver den forventede sagsbehandlingstid. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen ikke kan bringes videre.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Sagsforløb i familie-sammenførings-sager (nr. 3/2023) 06-11-2023 Ministerredegørelse: Udlændinge- og integrationsministeren: 03-01-2024 Udlændinge- og integrationsministeren (supplerende): 30-01-2024	Udlændinge- og Integrationsudvalget: 14-11-2023 Finansudvalget: 16-11-2023	Udlændinge- og Integrationsudvalget: 12-12-2023				